

مرور اخبار جامعه ارمنی

اعطای مقام اسقف اعظم به رهبر حوزه اسقفی تهران

آرام اول جاثلیق آنتیلیاس به اسقف سبو سرکسیان مقام اسقف اعظمی اعطا نمود.

موزه ارمنیان تهران

مراسم بنیانگذاری موزه ارمنیان تهران توسط اسقف سبو سرکسیان و با حضور جمعی از مردم در مجتمع فرهنگی واجه هوسپیان در جوار کلیسای مریم مقدس برگزار شد.

ایران

شرکت های خارجی سرمایه گذاری می کنند

۱۱ خط قطار سبک شهری در تهران به کار می افتد معاون مطالعات و برنامه ریزی سازمان حمل و نقل و ترافیک تهران از مذاکره برای احداث ۱۱ خط قطار سبک شهری با سرمایه گذاری خارجی در تهران خبر داد. اسفندیار صدیقی دیروز در گفتگویی اعلام کرد: این مذاکره در جهت بهبود وضع ترافیکی شهر تهران و با توجه به طرح تفصیلی ترافیک مبنی بر احداث شبکه قطار سبک شهری انجام شد.

وی افزود: براساس این طرح سرمایه گذاران تایید شده خارجی، طی مدت هشت تا ۱۰ ماه باید در ۱۱ نقطه از شهر تهران خط قطار سبک شهری را احداث کنند.

وی با اشاره به اینکه این طرح هیچ گونه هزینه ای برای سازمان حمل و نقل و ترافیک تهران نخواهد داشت، تصریح کرد: شرکت سرمایه گذار خارجی این طرح، هزینه های مصرفی خود را با استفاده از امتیاز بهره برداری از این شبکه به مدت چهار یا پنج سال دریافت خواهد کرد. وی افزود: خیابان ولیعصر حداقل میدان ونک تا میدان تجریش و نیز خیابان پونک حداقل میدان پونک تا میدان مادر که از پرتددترین نقاط شهر هستند، به عنوان نخستین خطوط احداث این شبکه در نظر گرفته شده اند.

بازیگر قدیمی سینمای ایران درگذشت

فرهاد حمیدی، بازیگر قدیمی سینمای ایران که در بیش از ۱۴۰ فیلم ایفای نقش کرده بود، پانزدهم اردیبهشت ماه در سن ۶۴ سالگی بر اثر سکته مغزی در تهران درگذشت.

وی مدیر استودیو چارلی فیلم بود و آخرین بار در فیلم مسافر شب ایفای نقش کرد. از حمیدی هفت فرزند (چهار پسر و سه دختر) باقی مانده است.

مصاحبه با پرفسور علی جوان مخترع ایرانی اولین لیزر گازی

اشاره

پروفیسور علی جوان (۱۳۰۷ هـ ش) مخترع اولین لیزر گازی که اختراع خود را در تاریخ دوازده دسامبر ۱۹۶۰ (۱۳۴۰) آزمایش و طی آن یک مکالمه ی تلفنی از طریق پرتوی لیزر منتقل کرد، چهل سال پس از آن شاهد ارتباطات راه دور لیزری از طریق فیبرنوری در تکنولوژی اینترنت است. جوان هنوزم مشغول کار بر روی اختراعاتی در ارتباط با استفاده از مواد در ابعاد نانومتری است و بویژه بر روی الکترونیک در فرکانسهای نوری تحقیق می کند. او چشم انتظار روزی است که میکروچیپ ها (ریز تراشه ها) به جای فرکانسهای رادیویی (مگا هرتز) در محدوده ی فرکانسهای نوری (گیگاهرتز) کار کنند. وی در تهران از والدینی آذربایجانی زاده شد. در ۱۹۴۹ (۱۳۲۸ هـ ش) به ایالات متحده آمد و اندک زمانی بعد درجه ی دکتری خود را از دانشگاه کلمبیا در نیویورک دریافت کرد. وی از سال ۱۹۶۲ تاکنون در مؤسسه ی تکنولوژی ماساچوست (MIT) مشغول تحقیق و تدریس است. مصاحبه ای با وی ترتیب داده شده است که از نظر خوانندگان می گذرد.

س - چه علائق و تجربیاتی در دوران کودکی موجب شد زندگی و کارتان در دوران بعد چنین شدنش کل گید.

ج - من از ابتدا نسبت به علم ژنتیکی شیفته بودم گویی با آن به دنیا آمده ام. وقتی که پنج یا شش سال داشتم مجذوب اعداد و نمودارها می شدم. از همان دوران درباره ی ریاضیات فکر می کردم و ورودم به دنیای فیزیک بدون هیچ درنگ و

تردیدی صورت گرفت. به خاطر دارم که در کودکی مدت زیادی راصرف بازی و ورفتن با اسباب بازی ها می کردم. یک بار هنگامی که هفت یا هشت سال داشتم سعی کردم که با یک جعبه ی کوچک یک دوربین بسازم، حالا که به آن دوران و کارهایی که به خیال خود می خواستم انجام دهم فکر می کنم، می بینم که خیلی از آنها، غیرممکن بودند، چون از نظر مفهومی ناقض قوانین فیزیک بودند ولی به هر حال من تلاش خودم را می کردم. هیچ یک از والدینم در زمینه ی علوم تجربی فعال نبودند. پدرم وکیل بود و چند کتاب در زمینه ی حقوق بشر نوشته است و مادرم نیز دارای روحی هنرمند بود. نمی توانم بگویم که آنها مرا تشویق می کردند که به کار علمی بپردازم اما منع هم نمی کردند، آنها علائق من را محترم می دانستند و دخالتی در آنها نمی کردند. دوران تحصیل در مدارس خوب تهران را به خاطر دارم. به گمانم معلمین من در من چیزی دیده بودند. آنها زمینه ای قوی از ریاضیات و فیزیک برایم فراهم آوردند و مرا تحریض به کاوش مفاهیمی می کردند که بسیار فراتر از برنامه ی رسمی مدرسه بودند.

وقتی که در ۱۹۴۹ پس از اتمام دوره ی دبیرستان به ایالات متحده آمدم، در دانشگاه کلمبیا دوره های عالی دروس فیزیک و ریاضیات را گذراندم و در سال ۱۹۵۴، بسیار زودتر از زمان معمول موفق به اخذ درجه ی دکترا شدم و این به دلیل پایه های قوی ای بود که قبلاً در من ایجاد شده بود. من حتی موسیقی و هنر هم می خواندم. پادم می آید که در کلاسهای موسیقی دانشگاه کلمبیا که هنری کول (Henry Cowell)، موسیقی دان برجسته (۱۸۹۹-۱۹۶۵)، ارایه می کرد، ثبت نام کرده و شرکت می کردم. فیزیک و موسیقی دارای یک روح مشترک هستند. این یگانگی به خصوص در هنگام شنیدن آثار موسیقی دانسانی نظیر باخ، آشکار می شود. باید بگویم که آثار باخ عمیقاً مبنای ریاضی دارند یا بهتر بگویم که ریاضیات خیلی باخی است. این حقیقت به ویژه در هنگام گوش سپردن به یک فوگوی باخ در دانگ پایین خود رانشان می دهد. اما، فکر می کنم، دلیل اصلی اینکه من فعلاً در وضعیت فعلی قرار دارم این است که کسی دخالتی در فرایند رشد من نکرده است. فکر می کنم روح خلاقیت در همه وجود دارد، تنها کاری که من کرده ام به کار بردن آن در وجوه مختلف و آشکار ساختن آن در عرصه های گوناگون بوده است. گرچه فیزیک خیلی مشکل است ولی چیزی زیبا در آن هست. مثلاً یک اتم، فقط یک اتم را در نظر بگیرید، این اتم بسیار شگفت آور و زیبا است.

اگر از فیزیکدانان پرسید، خواهند گفت که اتم به صورت موج حرکت می کند و بسیار دینامیک است. امروزه با وسایل فعلی می توانیم آنها را مطالعه کنیم، ردیابی کنیم و روی آنها اندازه گیری های مختلف انجام دهیم. در دوران مدرسه، امکان مشاهده ی اینکه چگونه اتمها نور گسیل می کنند نبود. این موضوعات خیلی لذت بخش هستند و اینها چیزهایی هستند که ما را به عنوان فیزیکدان به خود جلب می کنند. البته کار سخت هم بخشی از کار است، در واقع کار و تلاش دائم است که فیزیک را لذت بخش و ارضانکننده می کند. اما این کار سخت برای چیست؟ به خاطر اینکه در پایان آن یک یا چند نتیجه زیبا قرار دارد. چرا شاگردان من این کارها را می کنند؟ برای پول درآوردن؟! بلکه مطمئناً ما پول خوبی در می آوریم ولی راههای دیگر هم برای پول درآوردن هست. ولی چیزی عمیقتر در فیزیک وجود دارد. یک جور عنصر زیبایی شناسانه! در واقع فیزیک تماماً زیبایی است. س - دوران کودکی شما با بچه های فعلی چه تفاوتی داشت؟

ج - من معتقدم که صرف نظر از دسترسی آسان جوانان امروز به رسانه ها و تکنولوژی سطح بالا، تفاوت زیادی وجود ندارد. مسلماً محیط تفاوت کرده است، چیزهایی که جوانان به آنها دسترسی دارند تفاوت کرده است. امروزه جوانان، تلویزیون دارند، همچنین کامپیوتر و بسیاری از چیزهای دیگری که محصول تکنولوژی است. ما در آن دوران این چیزها را نداشتیم. اما به رغم این تفاوتها، پدران و مادران دوستدار فرزند، هنوز همانها هستند. در دوران رشد من این امکان بود که در محیطی به دنیا بیایم که وحشتناک باشد، چنانکه همیشه این امکان برای همه وجود دارد اما اصلاً درباره ی جوانان امروز بدین نیستیم، من می بینم که آنها چه کارهایی می کنند، چون در دانشگاه، توسط آنها احاطه شده ام. می توانم بگویم که کودکی ما، با این دوران و این زمانه یک نوع بود و تفاوت عمده ای ندارند. س - چه نصیحتی برای جوانان که به قرن بیست و یکم وارد می شوند، دارید؟ ج - ما انسانها، همانگونه هستیم که متولد می شویم. مطمئن باشید که محیط فقط تاحدی می تواند ما را تحت تأثیر خودش قرار دهد. و قادر نیست که تمامی مسیرها را تحت تأثیر خود بگیرد. اگر بخواهم به جوانان نصیحتی بکنم، تنها می گویم: به دنبال خوشبختی باشید و خلاقانه زندگی کنید و به ندای قلبتان گوش بدهید.

همه ما، در این فرایند زندگی سهمیم هستیم، هرکاری که می کنیم و هر چیزی که می سازیم، از اسباب بازی گرفته تا ابزارهای بسیار پیشرفته از نظر علمی، چیزهایی هستند که بدون وجود ما، ممکن بود نباشند. بنابراین همه ما در فرایند

هنگامی که لایحه بودجه سال ۸۱ در صحن علنی مجلس بررسی می شد، مفاد آن موجبات چالش بسیاری را در میان نمایندگان مجلس و همچنین کارشناسان اقتصادی فراهم آورد. این چالش در زمان تصویب بندهای مختلف تبصره پول و ارز لایحه بودجه امسال به اوج خود رسید. نقطه صعود این برخوردها در میان نمایندگان مجلس با تصویب بند (ل) تبصره فوق شکل گرفت. با تأیید مفاد بند مذکور دولت اجازه دارد که در سال آینده برای تکمیل پروژه های عمرانی خود مبلغ ۲ میلیارد دلار از کسورهای خارجی وام دریافت کند. برخی از کارشناسان اقتصادی از این مصوبه به عنوان راه حلی نامناسب نام می برند که می تواند در آینده اقتصاد کشور را با مشکل مواجه کند. به باور این صاحب نظران دولت به جای توسل به چنین روش هایی باید فضا را به گونه ای آماده کند تا زمینه حضور سرمایه گذاران خارجی و مخصوصاً ایرانیان مقیم خارج مهیا شود. براساس آمار منتشر شده در حال حاضر ایرانیان خارج از کشور ۶۰۰ میلیارد دلار سرمایه در گردش دارند و با توجه به بازدهی تخصصی آن ها، می توانند به میزان ۲ هزار میلیارد دلار برای کشور مفید باشند. این به آن معناست که اگر راهی برای استفاده از چنین سرمایه هایی به وجود آید، دیگر هیچ نیازی به استقراض از خارج نیست.

به نظر می رسد یکی از دلایل عدم استفاده از این سرمایه ها فقدان قانونی کارآمد، روشن و شفاف است. این امر باعث می شود برای رفع معضلات موجود به دامن استقراض از خارج پناه بریم. بیش از یک سال است که نمایندگان مجلس و دولت تلاش می کنند تا قانون جلب و حمایت از سرمایه های خارجی و همین طور جذب سرمایه ایرانیان مقیم خارج به سرانجام برسد اما به دلیل اختلاف در دیدگاه ها، همچنان فاقد یک قانون منسجم در این رابطه هستیم.

ارمنستان

اولین گردان پاسدار صلح نیروهای مسلح ارمنستان آماده هستند

در ماه آگوست سال ۲۰۰۱ بین سازمان ملل و جمهوری ارمنستان یادداشت امضا شده است، آنچه پایه و اساس تشکیل ۱۲-مین گردان پاسدار صلح نیروهای مسلح ارمنستان را بنا نمود.

گردان پاسدار صلح جمهوری ارمنستان در نوع خود بی نظیر است. هدف از این گردان داشتن یگان مربوطه مطابق با معیارهای مدرن خسارچی می باشد که نظامیان و سربازان آن در ارمنستان و خارج از کشور در دوره های آمادگی مربوطه شرکت خواهند کرد. بر اساس اطلاعات شعبه اداره اطلاع رسانی سازمان ملل در ایروان گردان پاسدار صلح کشورما با مرکز آموزشی عملیات چند ملیتی مساعدت به صلح که در یونان فعال می باشد همکاری نزدیکی را به تحقق می رساند. نظامیان ارمنی با شرکت در کلاسهای مختلف درس در یونان معلومات تخصصی لازم بدست آورده اند. اردوهای که در مرکز آموزشی کوهستانی برگزار می شود به تحکیم معلومات تخصصی و توان رزمی گردان کمک می کند.

ضمناً تسلط به زبان انگلیسی یکی از مهمترین پیش شرطها می باشد، آنچه برای پاسداران صلح ارمنی جهت تحقق ثمربخش رسالت آنها لازم می باشد. در گردان با مساعدت شورای بریتانیا کلاس زبان انگلیسی گشوده شده است. پاسداران صلح با شرکت در این کلاسها به زبان انگلیسی بیشتر تسلط می یابند. اقدامات مربوط به برنامه "مشارکت پاس صلح" بکار گرفته می شوند خصوصاً در جمهوری چک و بریتانیای کبیر. در تابستان سال ۲۰۰۲ در چارچوب برنامه "مشارکت پاس صلح" در جریان رزمایش چند ملیتی "بهترین تلاش مشترک" که در گرجستان برگزار شد پاسداران صلح ارمنی ویژگی های عالی کیفی و نشأت گرفته از اراده از خود نشان داده و بعنوان بهترین گردان شناخته شدند و ثابت کردند آنها نیز می توانند مانند سایر ملتها در روند ایجاد صلح نقش خود را ایفا نمایند.

در تابستان سال ۲۰۰۳ گردان پاسدار صلح در رزمایش "بهترین تلاش مشترک" که در ارمنستان برگزار خواهد شد شرکت خواهد کرد و همچنین از ترکیب نیروهای مسلح ارمنستان برای اولین بار در تاریخ ارمنستان گروه پاسداران صلح برای کوزوو عملکرد خود را آغاز خواهد کرد.

نظامیان گردان آماده هستند و می توانند در گروههای ناظر و پاسدار صلح مختلف شرکت نمایند.

آرمن پرس، هایاستانی هانراپوتیون ۷/۳۰/۰۷/۸۲

کنگره اقتصادی ارمنه سراسر جهان در پاییز برگزار خواهد شد

کنگره اقتصادی ارمنه سراسر جهان در پاییز آینده در ایروان برگزار خواهد گردید. کارن چشماریتیان وزیر تجارت و توسعه اقتصادی روز گذشته اولین جلسه کمیته اجرائی این کنگره را برگزار کرده است. در این نشست دو روزه حدود هزار

آفرینندگی که در طبیعت جاری است، شرکت داریم. بنابراین به جوانان نصیحت می کنم که در هنگام جستجوی شغل، به دنبال چیزی بروند که آنها را جذب می کند، نه آن چیزی که مد روز می شود، در این صورت، درخواهید یافت که می توانید به آسودگی زندگی کنید و پول خوبی هم به دست بیاورید اگر آنچه که شما را به خود جلب می کند پول درآوردن و پول دار شدن است، خوب! به پیش بروید و پول زیادی به دست بیاورید. این خوب است ولی زندگی خلاقانه، یک نوع بزرگی و عظمت به شما می دهد که صرف هر کوشش و تلاشی در راه آن، ارزش دارد.

س - بزرگترین موفقیت زندگی خودتان را چه می دانید؟ بیشتر دوست دارید دنیا شما را به خاطر چه چیزی به یاد بیاورد؟
ج - حقیقتاً جواب دادن به این سؤال سخت است. چیزهای مختلفی به ذهنم خطور می کند. البته من را به دلیل ساخت لیزر گازی به یاد خواهند آورد. (دهه ۱۹۶۰)

بسیار جالب می شود اگر بتوان به نحوی، اتمها را وادار به گسیل نور به طریق جدیدی کرد. یعنی وادارشان کرد کارهایی بکنند که به خودی خود، انجام نمی دهند، این یعنی آفریدن و ایجاد چیزهایی که در حالت طبیعی اتمها، رخ نخواهد داد. چنین کارهایی منجر به اختراعات بسیار ارزشمندی خواهند شد و صنعت و تکنولوژی را شدیداً تحت تأثیر قرار خواهند داد. تمام چیزهایی که به عنوان موجودات خلاق و آفریننده انجام می دهیم، چیزهایی نیستند که مردم معمولی بتوانند از آنها استفاده کنند ولی اگر چنین چیزی رخ بدهد، خیلی ارزشمند است. خوب است.

۵/۲ میلیون ایرانی مقیم خارج با ۶۰۰ میلیارد دلار سرمایه

قائم مقام مرکز امور ایرانیان خارج از کشور در وزارت امور خارجه گفت: براساس اطلاعات موجود حدود ۵/۲ میلیون ایرانی در خارج اقامت دارند. خلیل آتشی به ایرنا گفت: از این تعداد بیش از یک میلیون نفر در آمریکا و کانادا و بقیه در اروپا، استرالیا، ترکیه و سایر کشورهای جهان مقیم اند. وی افزود: طبق برآورد دفتر نمایندگی جمهوری اسلامی در سازمان ملل متحد، از اساتید و پژوهشگران ایرانی ساکن خارج کشور، حدود ۷۰۰۰ استاد تمام وقت و نیمه وقت ایرانی در آمریکا و دست کم به همین میزان نیز در کانادا، استرالیا، اروپا و سایر نقاط جهان اقامت دارند.

آتشی با اظهار بی اطلاعی از میزان سرمایه ایرانیان مقیم خارج افزود: به نظر می رسد با توجه به جمعیت ثروتمند ایرانی ساکن خارج کشور، رقم ۴۰۰ میلیارد دلاری که اخیراً در برخی مطبوعات عنوان شد، اغراق آمیز نباشد. وی با اشاره به وجود چندین ایرانی با سرمایه بالای یک میلیارد دلار افزود: با توجه به این که معمولاً ایرانیان برحسب سنت به محض اقامت در جایی اقدام به خرید مسکن می کنند، تنها بهای مسکن آنان در خارج کشور ۱۲۵ میلیارد دلار برآورد می شود. وی در مورد جذب سرمایه ایرانیان به کشور گفت: سرمایه دار در هیچ جای دنیا حاضر به سرمایه گذاری با ضریب خطرپذیری بالا نیست و ایرانیان نیز از این قاعده مستثنی نیستند.

قائم مقام مرکز امور ایرانیان خارج از کشور در عین حال افزود: در صورت برنامه ریزی مسئولان کشور و بسترسازی لازم، ایرانیان مقیم خارج برای بازگشت به کشور و نیز سرمایه گذاری در میهن خود رغبت فراوانی دارند. وی همچنین گفت: البته با پایان جنگ تحمیلی و بویژه از چند سال پیش با حل برخی از مسائل نظیر خروج غیرقانونی، نظام وظیفه و اصلاح ذهنیت نسبت به ایرانیان خارج از کشور، انگیزه مهاجران برای بازگشت به کشور و خدمت به هم میهنانشان افزایش یافته است.

سرمایه ۶۰۰ میلیارد دلاری

ایرانیان ساکن آمریکا در حال حاضر ۴۰۰ میلیارد دلار سرمایه در اختیار دارند. علاوه بر این ایرانیان مقیم خارج تا به حال ۵۰ میلیارد دلار فقط در ترکیه و کشورهای حوزه خلیج فارس سرمایه گذاری کرده اند. به گزارش نشریه گمرک ایران، در یک پژوهش که به تازگی درباره میزان سرمایه ایرانیان مقیم خارج صورت گرفته است، علاوه بر ارقام فوق آمده است: در صورتی که اعداد مربوط به سرمایه ایرانیان در اروپا و سایر کشورهای جهان نیز با دقت محاسبه شود، می توان گفت که مجموعه سرمایه گذاری ایرانیان در خارج از مرزهای کشور از سقف ۶۰۰ میلیارد دلار خواهد گذشت. اگر سالانه ۲۰ میلیارد دلار نفت صادر شود بعد از ۳۰ سال درآمد حاصل از آن با میزان فعلی سرمایه ایرانیان خارج از کشور مطابقت خواهد کرد.

این درحالی است که نشریه گمرک از قول صاحب نظران می نویسد: در صورتی که تخصص بالای ایرانیان خارج از کشور در رشته های کامپیوتر، مدیریت، اقتصاد، رشته های فنی نفت و انرژی و... بر بتوانیم قیمت گذاری کنیم، ارزش سرمایه های ایرانیان خارج از کشور حتی بیش از ۲ هزار میلیارد دلار است.

از نگاه اول پاسخ سرژ سرکیسیان وزیر دفاع جمهوری ارمنستان کمی مشخص بود. وزیر دفاع در پاسخ به سؤال ما دیروز گفت: "می توان فرض کرد که عبدالله گل سندی دارد که بوسیله آن ارمنستان تمامیت ارضی ترکیه را برسمیت نمی شناسد؟ من نمی دانم، شاید با توجه به ملاحظاتی سیاسی این اعلامیه بیان شده است یا افرادی سعی بر سوءاستفاده دارند، ولی در اینجا بنظر من چیزی برای سوءاستفاده وجود ندارد. یعنی فکر می کنم کلاً ترکیه و بویژه عبدالله گل هیچ اساسی و موردی ندارند تا بگویند که ارمنستان تمامیت ارضی ترکیه را برسمیت نمی شناسد." ولی نمی توان با سرژ سرکیسیان کاملاً موافقت کرد. جهت پیش گیری از عادی شدن روابط ارمنی-ترکی چه در ارمنستان و چه در ترکیه نیروهایی خواهند بود که صدها سند مطرح خواهند کرد: بعنوان مثال بعضی از مفاد قرارداد "سور" علاوه بر این حداقل همین مورد که روبرت کوچاریان و وارطان اسکانیان، مجریان سیاست خارجی ما، علیرغم امکان فراهم شده اعلام نمی کنند که ارمنستان نسبت به ترکیه ادعای ارضی ندارد، زمینه را فراهم می کند تا تردیدهای ترکیه موجه محسوب شود. همانطور که معلوم است ارمنستان بهر حال ادعای ارضی دارد. گمان می کنیم اینکه این خوب است یا بد بحث دیگری است.

هائیکاکان ژاماناک ۸۲/۰۳/۰۵

تغییر دیدگاههای یهودیان آمریکا

سازمانهای یهودیان ایالات متحده آمریکا که قبلاً با جهت گیریهای ترک گرایانه خود به چشم می خوردند، حال ترکیه را هدف انتقادات خود قرار داده اند. یهودیان آمریکا بویژه رفتار ترکیه در هنگام جنگ عراق را محکوم می کنند. آنها از بابت تلاش های خود برای دفاع از منافع ترکیه در آمریکا پشیمان بوده و افسوس می خورند.

شبکه سراسری تلویزیون ۸۲/۰۳/۰۲

امثال و حکم

مطالب این بخش از کتاب "ریشه های تاریخی امثال و حکم" تألیف زنده یاد مهدی پرتوی آملی گرفته شده است.

آب از سرچشمه گل آلود است

اختلال و نابسامانی در هر یک از امور و شئون کشور ناشی از بی کفایتی و سوء تدبیر رئیس و مسئول آن مؤسسه یا اداره است. چه تا آب از سرچشمه گل آلود نباشد به آن تیرگی نمی گذرد و با آن گرفتگی با سنگ و هر چه سر راه است؛ برخورد نمی کند. عبارت مثلی بالا با آنکه ساده بنظر می رسد، ریشه تاریخی دارد و از زبان بیگانه به فارسی ترجمه شده است.

خلفای اموی جمعاً چهارده نفر بودند که از سال ۴۱ تا ۱۳۲ هجری در کشور پهنوار اسلامی خلافت کرده اند. اگر چه در میان این خلفا افراد محیل و مدبری چون معاویه و عبدالملک مروان وجود داشته اند، ولی هیچ یک از آنها در مقام فضیلت و تقوی و بشر دوستی همتای خلیفه هشتم عمر بن عبدالعزیز نمی شدند. این خلیفه تعالیم اسلامی را تمام و کمال اجرا می کرد و دوران کوتاه خلافتش توأم با عدل و داد بوده است. بدون تکلیف و تجمل زندگی می کرد و برای تأمین معاش روزانه بیش از دو درهم در روز از بیست الممال بر نمی داشت. نسبت به خاندان رسالت، خاصه حضرت علی بن ابی طالب (ع) قلباً عشق می ورزید و از اینکه آن افضح متکلمان را در میان دو نماز و در کوی و برزن سب و لعن می کردند چون خاری دل و جاننش را می خلیلد و بالاخره با هوشمندی و تدبیری بس عاقلانه که از حوصله این مقال خارج است، سب و لعن امیر مؤمنان را ممنوع داشت و با این پایمردی و فداکاری در زمره اتقیا و نیکمردان عالم درآمد. روزی همین خلیفه از عربی شامی پرسید: «علامان من در دیار شما چه می کنند و رفتارشان چگونه است؟». عرب شامی با تبسمی زندانه جواب داد: «چون آب در سرچشمه صاف و زلال باشد در نهرا و جویبارها هم صاف و زلال خواهد بود». همیشه آب از سرچشمه گل آلود است. عمر بن عبدالعزیز از پاسخ صریح و کوبنده عرب شامی به خود آمد و درسی آموزنده بیاموخت.

بعضی ها این سخن را از حکیم یونانی ارسطو می دانند، آنجا که گفته بود: «پادشاه مانند دریا، و ارکان دولت مثال انهاری هستند که از دریا منشعب می شوند». ولی میخواند آنرا از افلاطون می داند که فرمود: «پادشاه مانند جوی بزرگ بسیار آب است که به جویهای کوچک منشعب می شود. پس اگر آن جوی بزرگ شیرین باشد، آب جویهای کوچک را بدان منوال توان یافت، و اگر تلخ باشد همچنان». فریدالدین عطار نیشابوری این موضوع را به عارف عالقدر ابوعلی شقیق بلخی نسبت میدهد که چون قصد کعبه کرد و به بغداد رسید، هارون الرشید او را بخواند و گفت: «مرا پندی ده». شقیق ضمن مواظح حکیمانه گفت: «تو چشمه ای و عمال جویها. اگر چشمه روشن بود، تیرگی جویها زیان ندارد، اما اگر چشمه

نفر از ارمنستان، قره باغ و خارج شرکت خواهند کرد. آنان برنامه های جدید برای توسعه اقتصاد ارمنستان و قره باغ را مورد بررسی قرار خواهند داد. بخش فارسی رادیوی سراسری ارمنستان ۸۲/۰۳/۰۵

گونگون

نارضایتی باکو از استقرار نیروهای روسی واقع در گرجستان در خاک ارمنستان

روند استقرار نیروهای واحدهای نظامی ماوراءقفقاز روسیه واقع در گرجستان در ارمنستان مراتب نارضایتی باکو را فراهم آورده است زیرا این امر به تقویت مواضع ارمنستان کمک می کند.

ولایت قلی اف وزیر امور خارجه آذربایجان ضمن اعلام این موضوع اظهار داشت: "به ویژه اینکه ارمنستان با اشغال بخشی از اراضی آذربایجان آذربایجان را تهدید می کند و در این خصوص تقویت ارمنستان مطابق با منافع ملی آذربایجان نمی باشد".

هائوتس آشخار ۸۲/۰۳/۰۸

سخنان نماینده آذربایجان در اتحادیه اروپا در مورد

مسئله قره باغ

عارف محممدوف نماینده دائمی آذربایجان در مقر اتحادیه اروپا طی مصاحبه ای با خبرنگار روزنامه "۵۲۵" چاپ باکو اعلام نموده است که مسئله قره باغ باید از طرف مردم آذربایجان و ارمنستان حل گردد و اتحادیه اروپا پس از حل مسئله به رشد اقتصادی منطقه کمک خواهد نمود. وی در مورد اعلام تری دیویس در مورد استماع مسئله قره باغ در دادگاه اتحادیه اروپا گفت که اگر آقای دیویس چنین نظری داده است، باید منتظر ماند. وی یادآوری کرده است که اتحادیه اروپا عضویت کشورهای قفقاز را بطور کل مانند کشورهای حوزه بالکان می بیند. بخش فارسی رادیوی سراسری ارمنستان ۸۲/۰۳/۰۸

آیا ارمنستان نسبت به ترکیه ادعای ارضی دارد؟

عبدالله گل وزیر امور خارجه ترکیه چند روز پیش اعلام کرده است که ترکیه آماده ایجاد روابط دوستانه با ارمنستان است اگر این کشور تمامیت ارضی ترکیه را برسمیت بشناسد.

تصور می شد که دیگر هیچ چیز مانع از عادی سازی روابط ارمنی-ترکی نمی شود. می ماند ارمنستان اعلام کند که نسبت به ترکیه ادعای ارضی ندارد و تمام. بخصوص که در گذشته نیز این مورد تأکید شده است. روبرت کوچاریان طی مصاحبه با محمد علی بیراندی خبرنگار کانال تلویزیونی "سی ان ان ترک" در تاریخ ۲۹ ژانویه سال ۲۰۰۱ اعلام کرده است: "شناخت قتل عام از سوی ترکیه برای ادعای ارضی عواقب حقوقی در بر ندارد".

ولی معلوم می شود که همه چیز آنقدر روشن نیست. هیچیک از عالیترین مقامات جمهوری ارمنستان تا کنون اعلام نکرده است که ارمنستان نسبت به ترکیه ادعای ارضی ندارد. روبرت کوچاریان دیروز در پاسخ به درخواست ما مبنی بر تفسیر اعلامیه عبدالله گل کوتاه و نامشخص گفت: "نمی دانم، نشنیده ام". نخست وزیر آندرانیک مارکاریان اعلامیه عبدالله گل را اینچنین تفسیر کرد: "بسیار خوشحال کننده است که آنها (ترکیه) هم تمامیت ارضی خود را تحت تردید قرار می دهند. این گامی به جلو است". ولی آشکار است که با گفتن "گامی به جلو" نخست وزیر نه روابط ارمنی-ترکی بلکه ادعای ارمنی را در نظر دارد. یعنی ترکها خودشان هم می دانند که با مسئله تمامیت ارضی مواجه هستند. در رابطه با اعلامیه وزیر امور خارجه ترکیه موفق نشدیم از وارطان اسکانیان وزیر امور خارجه جمهوری ارمنستان پاسخ مشخصی دریافت کنیم. وارطان اسکانیان دیروز اعلام کرد: "من علاقمند نیستم وارد محتوا شوم. ما آماده ایم بدون پیش شرطها مذاکرات را آغاز کنیم، روابط خود را نرمال کنیم و مسئله ای که آقای گل کنایه می کند را در این چارچوب بررسی کنیم، یعنی ما نمی گوئیم که علاقمند به بررسی این مسئله نیستیم، ولی نمی توانیم این را بعنوان پیش شرط بپذیریم. همین که روابط نرمال شود، ما آماده ایم این مسئله و مسائل مشابه را بررسی کنیم". سؤال ما مبنی بر "شما بعنوان وزیر امور خارجه جمهوری ارمنستان می توانید رسماً اعلام کنید که ارمنستان نسبت به ترکیه ادعای ارضی ندارد؟" که باید به آن "بله" یا "خیر" گفته می شد، به پاسخ زیر وزیر امور خارجه جمهوری ارمنستان نائل آمد: "من به این سؤال پاسخ دادم: نمی خواهم وارد محتوا شوم، دوباره تکرار می کنم: ارمنستان آماده است بدون پیش شرط روابط با ترکیه را نرمال سازد و در چارچوب نرمال سازی آماده بررسی هر مسئله ای هستیم".

ارمنستان بودند. آنها نه تنها از دولت مساواتی بلکه از ترکیه و چند دولت دیگر کمک‌های مالی کلانی دریافت می‌کردند تا سربازان خود و مردان زیر ۳۵ سال را تجهیز کنند. در ارمنستان می‌دانستند که آذربایجان مساواتی از چهار سو آرتساخ را محاصره کرده و تمام راه‌های منتهی به جهان خارج بسته بود. به رهبری فرماندهان ترک در تمام مراکز مسلمان نشین دسته‌های مسلح مساوات مستقر شدند. اهالی آرتساخ موفق می‌شوند راهی پیدا کنند و در این باره اهالی زانگور را مطلع سازند. اسامی ساکی (آساک) آپر (برادر ساکی) و دیگران به ما رسیده است، اینان بدون واژه از مرگ، فداکارانه کلیه مشکلات کار را تحمل می‌کردند و در مورد تدارکات نظامی مساواتی‌ها اهالی زانگور را مطلع می‌ساختند و از اینجا نیز اخبار را به آرتساخ می‌رساندند.

۲۰ سپتامبر ۱۹۱۹ نیروهای ترک و تاتار در محور خوزناوار، بایندور و تیغ دست به حمله زدند. اشغالگران پس از جنگ شدید یک روزه شکست خوردند و عقب نشینی کردند. نیروهای مساواتی مستقر در شوشی و خانکنند (استپاناکرت فعلی) به کمک آنان فرستاده شدند. شیخیلیسکی به عنوان فرمانده عملیات حمله دوم منصوب شد. او در صدد بود منطقه را بپیماید و به دو بخش تقسیم کند و دست به تسفیه حساب خونین با جمعیت ارمنی زانگور بزند و پس از تصرف زانگور، شارور- دارال‌گیاژ را همراه با نخجوان مسخر گردد و به ترکیه برسد. شیخیلیسکی روز پنجم نوامبر دستور حمله را صادر کرد. رزمندگان ارمنی قهرمانانه می‌جنگیدند و چهار روز بعد دشمن با تحمل شکست کامل از منطقه بیرون رانده شد و بدین سان تلاش‌های آذربایجان برای تصرف زانگور و سرکوب ارمنیان آرتساخ به نتایج ناموفق منتهی گردید.

۲۳ نوامبر ۱۹۱۹، عملیات نظامی به موجب توافقنامه‌ای که بین ارمنستان و آذربایجان در تغلیس به امضاء رسید، متوقف گردید و طرفین موافقت کردند برای حل و فصل مسئله ارضی به مذاکرات صلح جویانه مبادرت ورزند. از آن پس، اقدام فریبکارانه دیگری صورت گرفت، به بهانه بهبود روابط، سلطانف به نام دولت آذربایجان به شورای ملی ارمنی قراباغ پیشنهاد کرد همه ارمنیان ساکن آرتساخ به نخجوان و ساکنان ترک و تاتار نخجوان به قراباغ منتقل گردند. سلطانف این پیشنهاد خود را چنین توجیه می‌کرد که: "قراباغ به آذربایجان و نخجوان به ارمنستان متصل است..."^۴ شورای ملی قراباغ این پیشنهاد را قاطعانه رد کرد.

رهبران مساوات سعی می‌کردند به سیاست تصرف زانگور و آرتساخ بال و پر بدهند. آنها با کسب تکلیف از ترکیه کمالیست باز هم به سیاست تروریستی و قتل و کشتار ادامه می‌دادند. به گواهی هاروتیون تومیان یکی از شهود این وقایع ظرف چند روز در خانکنند، آسکران و در مسیر شوشی - یولاخ "نظامیان آذربایجان و دسته‌های تشکل یافته بیش از ۴۰۰ نفر ارمنی بی گناه را به قتل رساندند"^۵. آبرام کیسیبیگیان یکی دیگر از معاصرین در مورد این رویدادها نوشته است: "دولت آذربایجان نمی‌توانست کشتار زانگور را فراموش کند و تلاش می‌کرد قدرت خود را بار دیگر آزمایش نماید و برای تصحیح "اشتباه" خود مصمم بود کلاً از دست قراباغ کوهستانی رهایی یابد. او یکی از دلایل شکست نظامی آذربایجان را قراباغ کوهستانی می‌دانست. به درستی در روزهایی که ارمنیان زانگور بخاطر مرگ یا زندگی در برابر اراذل ترک و تاتار می‌جنگیدند، گروه‌های آزادیبخش ارمنی آرتساخ پیوسته به آن دسته از نیروهای مساواتی حمله می‌کردند که به سوی زانگور در حرکت بودند و جاده‌ها را مسدود می‌ساختند و مانع از حرکات اینان می‌شدند، دست به نبردهای پارتیزانی در برابر نیروهای نظامی مستقر در نقاط استراتژیک می‌زدند.

در جلسه مشترک کنگره هفتم ارمنیان قراباغ که در دهم نوامبر ۱۹۱۹ بر گزار شد، شورای ملی ارمنی مسئله زانگور را مورد بررسی قرار داد و تصمیم گرفت با تمام امکانات از اهالی زانگور حمایت به عمل آورده مبارزه آنها را تسهیل کنند.

از فوریه ۱۹۲۰ به بعد ابرهای سیاهی بر سرزمین آرتساخ سایه می‌افکند و نوری پاشا و ژنرال نوروزف وارد شوشی می‌گردند. دولت آذربایجان آنها را مجبور می‌کند "در سطح وسیعی فعالیت کنند و قراباغ و زانگور را به تابعیت در آورند". دولت ارمنستان به فرماندهی دولت‌های متفق مستقر در قفقاز معترض می‌شود و خواستار اقدامات جدی و توقف سیاست اشغالگرانه آذربایجان می‌گردد. دولت آذربایجان نیز به نوبه خود درخواستهایی به دولت ارمنستان ارائه می‌دهد و بدین ترتیب پرونده هر دو دولت به خاطر ازدیاد اسناد مقصر دانستن یکدیگر ضخیم تر می‌شود.

تاریک بود به روشنی جوی امید می‌نمود. در هر صورت این سخن از هر کس و هر کشوری باشد، ابتدا به لسان عرب درآمد و سپس به زبان فارسی منتقل گردید، ولی به مصداق الفضل للمقدم باید ریشه عبارت مثلثی بالا را از گفتار افلاطون دانست که بعدها متأخران آن عبارت را به صورت و اشکال مختلفه درآورده اند.

نگاهی به جغرافیای تاریخی و تاریخ آرتساخ

(بخش ۸)

ا.گرمایک

رویدادهای آرتساخ (قراباغ) در سالهای ۱۹۲۳-۱۹۱۷

در زندگی انور پاشا تا ۲۶ ژوئیه ۱۹۲۲ یعنی زمانی که او در نزدیکی بالجون (آسیای میانه) کشته شده، نقاط تاریک زیادی وجود دارد. در همین سالها بود که او با تغییر ظاهر سعی داشت حتی توجه فعالان نامدار سیاسی را نیز منحرف کند. هـ. سیمونیان می‌نویسد: "کمالیون با تظاهر به مراسم کمونیستی و انترناسیونالیستی همراه با کمونیستهای قلابی این اکاذیب را شایع می‌کردند که طلعت و انور و جمال پاشا همانند سایر رهبران اتحاد و ترقی با حکومت شوروی و انترناسیونال سوم همدست هستند".

از مکاتبات خود انور چنین آگاه می‌شویم که او در برلین و در زندان‌های گول و ریگا بوده است. سپس اول تا هشتم سپتامبر ۱۹۲۰ برای شرکت در کنگره ملل شرق از برلین به مسکو و از اینجا به باکو می‌رود. او سعی داشت به کنگره راه یابد و به نام اتحادیه سازمان‌های انقلابی مراکش، الجزایر، تونس، مصر، تریپولی، عربستان و هندوستان سخنرانی کند.

انور پاشا در صدد تشکیل ارتش اسلام بود تا ظاهراً "کشورهای مسلمان مشرق زمین را در برابر امپریالیسم به قیام وا دارد. اعمال شیطانی انور و ترکان جوان برای اکثریت نمایندگان کنگره پوشیده نبود. صبحی کمونیست ترک بر علیه او به سخنرانی می‌پردازد. هاروتیونیان نماینده دیپلماتیک جمهوری ارمنستان در آذربایجان، در دهم سپتامبر ۱۹۲۰ به دولت متبوع خود گزارش می‌کند که "بنا به درخواست نریمانوف و انور، در مسجد تازه پیر شهر جلسه بزرگ مسلمانان تشکیل شده و هم نریمانوف و هم انور سخنرانی کرده و اعلام نموده‌اند جنگ مقدس اکثریت، جامه عمل بپوشد و یک ارتش صد هزار نفری تشکیل گردد و خود در راس آن قادر خواهد بود ظرف یک ماه به سمت آنتولی حمله کند و ترکیه در بند انگلیس را آزاد سازد"^۶.

انور "اعلامیه‌ای"^۷ با محتوای فریبکاری و چاپلوسی برای کنگره ارسال می‌کند و تلاش می‌نماید نمایندگان را قانع سازد که خود وی قادر است خلق‌های شرق را بر علیه امپریالیسم بین‌المللی به قیام وا دارد و تریپولی را برای اهالی تریپولی نجات دهد، و اما در مورد آذربایجان می‌نویسد که: "هیچ هدفی نداریم غیر از اینکه معتقدیم آذربایجان متعلق به آذربایجانی‌ها است". آیا این مطلب به معنی فراخوانی کشتار جمعی و نابودی و کوچ اجباری اقوام غیر مسلمان و در درجه اول ارمنیان نبود؟ انور بدون ابا از حیل و فریبکاری در اعلامیه خود با زیر پا گذاشتن و تحریف واقعیات اعلام می‌کرد که گویا ترکیه در قلمرو خود حقوق تعیین سرنوشت همه ملل را مورد حمایت قرار می‌دهند، و مایلند "حقوق آنها برای تعیین سرنوشت خود حفظ گردد". این جلاذ ارمنیان در عین حال "فراموش کرده بود" که به فرمان شخص او یک و نیم میلیون ارمنی ساکن در ارمنستان غربی یا ارمنستان ترکیه قتل عام شدند و ده‌ها هزار ارمنی دیگر در باکو، آرتساخ، آرش و سایر نواحی ارمنی نشین قفقاز نابود گشتند.

انور چند ماه در باکو شوروی به عنوان "مهمان گرانقدر" نریمانف ماند. سپس راهی آسیای میانه شد و فرماندهی کل لشکرهای باسمه چی را به عهده گرفت و در همان جا نیز زندگی ننگین خود را به پایان برد.

آذربایجان مساواتی با الهام از قول‌ها و کمک‌های بی‌دریغ دژخیمان ترک، نیروهای جدیدی در آرتساخ مستقر می‌کند تا از اینجا به زانگور رخنه کند. وزیر جنگ دولت مساواتی و ژنرال پیشین ارتش تزاری و از دژخیمان کمون باکو یعنی صمد بیگ مهمانداروف و همقطارش شیخیلیسکی فعالانه در تدارک رخنه به

^۱ - هـ. ر. سیمونیان، ایدئولوژی و سیاست بورژوازی ملی ترکیه، ایروان ۱۹۸۶، ص ۵۱۲.

^۲ - اسناد دولتی، ۱۳۹۰، ۲۰۲۰.

^۳ - نگاه کنید به: حکم‌نهی مضمول یف‌آل‌آک ا‌آی‌ف، آفی ۸-1، می.

1920 ک. دمی. آگف. ده. می. هم. ۱، ۱۱۱، ۱۱۲، ۱۱۳، ۱۱۴، ۱۱۵، ۱۱۶، ۱۱۷، ۱۱۸، ۱۱۹، ۱۲۰، ۱۲۱، ۱۲۲، ۱۲۳، ۱۲۴، ۱۲۵، ۱۲۶، ۱۲۷، ۱۲۸، ۱۲۹، ۱۳۰، ۱۳۱، ۱۳۲، ۱۳۳، ۱۳۴، ۱۳۵، ۱۳۶، ۱۳۷، ۱۳۸، ۱۳۹، ۱۴۰، ۱۴۱، ۱۴۲، ۱۴۳، ۱۴۴، ۱۴۵، ۱۴۶، ۱۴۷، ۱۴۸، ۱۴۹، ۱۵۰، ۱۵۱، ۱۵۲، ۱۵۳، ۱۵۴، ۱۵۵، ۱۵۶، ۱۵۷، ۱۵۸، ۱۵۹، ۱۶۰، ۱۶۱، ۱۶۲، ۱۶۳، ۱۶۴، ۱۶۵، ۱۶۶، ۱۶۷، ۱۶۸، ۱۶۹، ۱۷۰، ۱۷۱، ۱۷۲، ۱۷۳، ۱۷۴، ۱۷۵، ۱۷۶، ۱۷۷، ۱۷۸، ۱۷۹، ۱۸۰، ۱۸۱، ۱۸۲، ۱۸۳، ۱۸۴، ۱۸۵، ۱۸۶، ۱۸۷، ۱۸۸، ۱۸۹، ۱۹۰، ۱۹۱، ۱۹۲، ۱۹۳، ۱۹۴، ۱۹۵، ۱۹۶، ۱۹۷، ۱۹۸، ۱۹۹، ۲۰۰، ۲۰۱، ۲۰۲، ۲۰۳، ۲۰۴، ۲۰۵، ۲۰۶، ۲۰۷، ۲۰۸، ۲۰۹، ۲۱۰، ۲۱۱، ۲۱۲، ۲۱۳، ۲۱۴، ۲۱۵، ۲۱۶، ۲۱۷، ۲۱۸، ۲۱۹، ۲۲۰، ۲۲۱، ۲۲۲، ۲۲۳، ۲۲۴، ۲۲۵، ۲۲۶، ۲۲۷، ۲۲۸، ۲۲۹، ۲۳۰، ۲۳۱، ۲۳۲، ۲۳۳، ۲۳۴، ۲۳۵، ۲۳۶، ۲۳۷، ۲۳۸، ۲۳۹، ۲۴۰، ۲۴۱، ۲۴۲، ۲۴۳، ۲۴۴، ۲۴۵، ۲۴۶، ۲۴۷، ۲۴۸، ۲۴۹، ۲۵۰، ۲۵۱، ۲۵۲، ۲۵۳، ۲۵۴، ۲۵۵، ۲۵۶، ۲۵۷، ۲۵۸، ۲۵۹، ۲۶۰، ۲۶۱، ۲۶۲، ۲۶۳، ۲۶۴، ۲۶۵، ۲۶۶، ۲۶۷، ۲۶۸، ۲۶۹، ۲۷۰، ۲۷۱، ۲۷۲، ۲۷۳، ۲۷۴، ۲۷۵، ۲۷۶، ۲۷۷، ۲۷۸، ۲۷۹، ۲۸۰، ۲۸۱، ۲۸۲، ۲۸۳، ۲۸۴، ۲۸۵، ۲۸۶، ۲۸۷، ۲۸۸، ۲۸۹، ۲۹۰، ۲۹۱، ۲۹۲، ۲۹۳، ۲۹۴، ۲۹۵، ۲۹۶، ۲۹۷، ۲۹۸، ۲۹۹، ۳۰۰، ۳۰۱، ۳۰۲، ۳۰۳، ۳۰۴، ۳۰۵، ۳۰۶، ۳۰۷، ۳۰۸، ۳۰۹، ۳۱۰، ۳۱۱، ۳۱۲، ۳۱۳، ۳۱۴، ۳۱۵، ۳۱۶، ۳۱۷، ۳۱۸، ۳۱۹، ۳۲۰، ۳۲۱، ۳۲۲، ۳۲۳، ۳۲۴، ۳۲۵، ۳۲۶، ۳۲۷، ۳۲۸، ۳۲۹، ۳۳۰، ۳۳۱، ۳۳۲، ۳۳۳، ۳۳۴، ۳۳۵، ۳۳۶، ۳۳۷، ۳۳۸، ۳۳۹، ۳۴۰، ۳۴۱، ۳۴۲، ۳۴۳، ۳۴۴، ۳۴۵، ۳۴۶، ۳۴۷، ۳۴۸، ۳۴۹، ۳۵۰، ۳۵۱، ۳۵۲، ۳۵۳، ۳۵۴، ۳۵۵، ۳۵۶، ۳۵۷، ۳۵۸، ۳۵۹، ۳۶۰، ۳۶۱، ۳۶۲، ۳۶۳، ۳۶۴، ۳۶۵، ۳۶۶، ۳۶۷، ۳۶۸، ۳۶۹، ۳۷۰، ۳۷۱، ۳۷۲، ۳۷۳، ۳۷۴، ۳۷۵، ۳۷۶، ۳۷۷، ۳۷۸، ۳۷۹، ۳۸۰، ۳۸۱، ۳۸۲، ۳۸۳، ۳۸۴، ۳۸۵، ۳۸۶، ۳۸۷، ۳۸۸، ۳۸۹، ۳۹۰، ۳۹۱، ۳۹۲، ۳۹۳، ۳۹۴، ۳۹۵، ۳۹۶، ۳۹۷، ۳۹۸، ۳۹۹، ۴۰۰، ۴۰۱، ۴۰۲، ۴۰۳، ۴۰۴، ۴۰۵، ۴۰۶، ۴۰۷، ۴۰۸، ۴۰۹، ۴۱۰، ۴۱۱، ۴۱۲، ۴۱۳، ۴۱۴، ۴۱۵، ۴۱۶، ۴۱۷، ۴۱۸، ۴۱۹، ۴۲۰، ۴۲۱، ۴۲۲، ۴۲۳، ۴۲۴، ۴۲۵، ۴۲۶، ۴۲۷، ۴۲۸، ۴۲۹، ۴۳۰، ۴۳۱، ۴۳۲، ۴۳۳، ۴۳۴، ۴۳۵، ۴۳۶، ۴۳۷، ۴۳۸، ۴۳۹، ۴۴۰، ۴۴۱، ۴۴۲، ۴۴۳، ۴۴۴، ۴۴۵، ۴۴۶، ۴۴۷، ۴۴۸، ۴۴۹، ۴۵۰، ۴۵۱، ۴۵۲، ۴۵۳، ۴۵۴، ۴۵۵، ۴۵۶، ۴۵۷، ۴۵۸، ۴۵۹، ۴۶۰، ۴۶۱، ۴۶۲، ۴۶۳، ۴۶۴، ۴۶۵، ۴۶۶، ۴۶۷، ۴۶۸، ۴۶۹، ۴۷۰، ۴۷۱، ۴۷۲، ۴۷۳، ۴۷۴، ۴۷۵، ۴۷۶، ۴۷۷، ۴۷۸، ۴۷۹، ۴۸۰، ۴۸۱، ۴۸۲، ۴۸۳، ۴۸۴، ۴۸۵، ۴۸۶، ۴۸۷، ۴۸۸، ۴۸۹، ۴۹۰، ۴۹۱، ۴۹۲، ۴۹۳، ۴۹۴، ۴۹۵، ۴۹۶، ۴۹۷، ۴۹۸، ۴۹۹، ۵۰۰، ۵۰۱، ۵۰۲، ۵۰۳، ۵۰۴، ۵۰۵، ۵۰۶، ۵۰۷، ۵۰۸، ۵۰۹، ۵۱۰، ۵۱۱، ۵۱۲، ۵۱۳، ۵۱۴، ۵۱۵، ۵۱۶، ۵۱۷، ۵۱۸، ۵۱۹، ۵۲۰، ۵۲۱، ۵۲۲، ۵۲۳، ۵۲۴، ۵۲۵، ۵۲۶، ۵۲۷، ۵۲۸، ۵۲۹، ۵۳۰، ۵۳۱، ۵۳۲، ۵۳۳، ۵۳۴، ۵۳۵، ۵۳۶، ۵۳۷، ۵۳۸، ۵۳۹، ۵۴۰، ۵۴۱، ۵۴۲، ۵۴۳، ۵۴۴، ۵۴۵، ۵۴۶، ۵۴۷، ۵۴۸، ۵۴۹، ۵۵۰، ۵۵۱، ۵۵۲، ۵۵۳، ۵۵۴، ۵۵۵، ۵۵۶، ۵۵۷، ۵۵۸، ۵۵۹، ۵۶۰، ۵۶۱، ۵۶۲، ۵۶۳، ۵۶۴، ۵۶۵، ۵۶۶، ۵۶۷، ۵۶۸، ۵۶۹، ۵۷۰، ۵۷۱، ۵۷۲، ۵۷۳، ۵۷۴، ۵۷۵، ۵۷۶، ۵۷۷، ۵۷۸، ۵۷۹، ۵۸۰، ۵۸۱، ۵۸۲، ۵۸۳، ۵۸۴، ۵۸۵، ۵۸۶، ۵۸۷، ۵۸۸، ۵۸۹، ۵۹۰، ۵۹۱، ۵۹۲، ۵۹۳، ۵۹۴، ۵۹۵، ۵۹۶، ۵۹۷، ۵۹۸، ۵۹۹، ۶۰۰، ۶۰۱، ۶۰۲، ۶۰۳، ۶۰۴، ۶۰۵، ۶۰۶، ۶۰۷، ۶۰۸، ۶۰۹، ۶۱۰، ۶۱۱، ۶۱۲، ۶۱۳، ۶۱۴، ۶۱۵، ۶۱۶، ۶۱۷، ۶۱۸، ۶۱۹، ۶۲۰، ۶۲۱، ۶۲۲، ۶۲۳، ۶۲۴، ۶۲۵، ۶۲۶، ۶۲۷، ۶۲۸، ۶۲۹، ۶۳۰، ۶۳۱، ۶۳۲، ۶۳۳، ۶۳۴، ۶۳۵، ۶۳۶، ۶۳۷، ۶۳۸، ۶۳۹، ۶۴۰، ۶۴۱، ۶۴۲، ۶۴۳، ۶۴۴، ۶۴۵، ۶۴۶، ۶۴۷، ۶۴۸، ۶۴۹، ۶۵۰، ۶۵۱، ۶۵۲، ۶۵۳، ۶۵۴، ۶۵۵، ۶۵۶، ۶۵۷، ۶۵۸، ۶۵۹، ۶۶۰، ۶۶۱، ۶۶۲، ۶۶۳، ۶۶۴، ۶۶۵، ۶۶۶، ۶۶۷، ۶۶۸، ۶۶۹، ۶۷۰، ۶۷۱، ۶۷۲، ۶۷۳، ۶۷۴، ۶۷۵، ۶۷۶، ۶۷۷، ۶۷۸، ۶۷۹، ۶۸۰، ۶۸۱، ۶۸۲، ۶۸۳، ۶۸۴، ۶۸۵، ۶۸۶، ۶۸۷، ۶۸۸، ۶۸۹، ۶۹۰، ۶۹۱، ۶۹۲، ۶۹۳، ۶۹۴، ۶۹۵، ۶۹۶، ۶۹۷، ۶۹۸، ۶۹۹، ۷۰۰، ۷۰۱، ۷۰۲، ۷۰۳، ۷۰۴، ۷۰۵، ۷۰۶، ۷۰۷، ۷۰۸، ۷۰۹، ۷۱۰، ۷۱۱، ۷۱۲، ۷۱۳، ۷۱۴، ۷۱۵، ۷۱۶، ۷۱۷، ۷۱۸، ۷۱۹، ۷۲۰، ۷۲۱، ۷۲۲، ۷۲۳، ۷۲۴، ۷۲۵، ۷۲۶، ۷۲۷، ۷۲۸، ۷۲۹، ۷۳۰، ۷۳۱، ۷۳۲، ۷۳۳، ۷۳۴، ۷۳۵، ۷۳۶، ۷۳۷، ۷۳۸، ۷۳۹، ۷۴۰، ۷۴۱، ۷۴۲، ۷۴۳، ۷۴۴، ۷۴۵، ۷۴۶، ۷۴۷، ۷۴۸، ۷۴۹، ۷۵۰، ۷۵۱، ۷۵۲، ۷۵۳، ۷۵۴، ۷۵۵، ۷۵۶، ۷۵۷، ۷۵۸، ۷۵۹، ۷۶۰، ۷۶۱، ۷۶۲، ۷۶۳، ۷۶۴، ۷۶۵، ۷۶۶، ۷۶۷، ۷۶۸، ۷۶۹، ۷۷۰، ۷۷۱، ۷۷۲، ۷۷۳، ۷۷۴، ۷۷۵، ۷۷۶، ۷۷۷، ۷۷۸، ۷۷۹، ۷۸۰، ۷۸۱، ۷۸۲، ۷۸۳، ۷۸۴، ۷۸۵، ۷۸۶، ۷۸۷، ۷۸۸، ۷۸۹، ۷۹۰، ۷۹۱، ۷۹۲، ۷۹۳، ۷۹۴، ۷۹۵، ۷۹۶، ۷۹۷، ۷۹۸، ۷۹۹، ۸۰۰، ۸۰۱، ۸۰۲، ۸۰۳، ۸۰۴، ۸۰۵، ۸۰۶، ۸۰۷، ۸۰۸، ۸۰۹، ۸۱۰، ۸۱۱، ۸۱۲، ۸۱۳، ۸۱۴، ۸۱۵، ۸۱۶، ۸۱۷، ۸۱۸، ۸۱۹، ۸۲۰، ۸۲۱، ۸۲۲، ۸۲۳، ۸۲۴، ۸۲۵، ۸۲۶، ۸۲۷، ۸۲۸، ۸۲۹، ۸۳۰، ۸۳۱، ۸۳۲، ۸۳۳، ۸۳۴، ۸۳۵، ۸۳۶، ۸۳۷، ۸۳۸، ۸۳۹، ۸۴۰، ۸۴۱، ۸۴۲، ۸۴۳، ۸۴۴، ۸۴۵، ۸۴۶، ۸۴۷، ۸۴۸، ۸۴۹، ۸۵۰، ۸۵۱، ۸۵۲، ۸۵۳، ۸۵۴، ۸۵۵، ۸۵۶، ۸۵۷، ۸۵۸، ۸۵۹، ۸۶۰، ۸۶۱، ۸۶۲، ۸۶۳، ۸۶۴، ۸۶۵، ۸۶۶، ۸۶۷، ۸۶۸، ۸۶۹، ۸۷۰، ۸۷۱، ۸۷۲، ۸۷۳، ۸۷۴، ۸۷۵، ۸۷۶، ۸۷۷، ۸۷۸، ۸۷۹، ۸۸۰، ۸۸۱، ۸۸۲، ۸۸۳، ۸۸۴، ۸۸۵، ۸۸۶، ۸۸۷، ۸۸۸، ۸۸۹، ۸۹۰، ۸۹۱، ۸۹۲، ۸۹۳، ۸۹۴، ۸۹۵، ۸۹۶، ۸۹۷، ۸۹۸، ۸۹۹، ۹۰۰، ۹۰۱، ۹۰۲، ۹۰۳، ۹۰۴، ۹۰۵، ۹۰۶، ۹۰۷، ۹۰۸، ۹۰۹، ۹۱۰، ۹۱۱، ۹۱۲، ۹۱۳، ۹۱۴، ۹۱۵، ۹۱۶، ۹۱۷، ۹۱۸، ۹۱۹، ۹۲۰، ۹۲۱، ۹۲۲، ۹۲۳، ۹۲۴، ۹۲۵، ۹۲۶، ۹۲۷، ۹۲۸، ۹۲۹، ۹۳۰، ۹۳۱، ۹۳۲، ۹۳۳، ۹۳۴، ۹۳۵، ۹۳۶، ۹۳۷، ۹۳۸، ۹۳۹، ۹۴۰، ۹۴۱، ۹۴۲، ۹۴۳، ۹۴۴، ۹۴۵، ۹۴۶، ۹۴۷، ۹۴۸، ۹۴۹، ۹۵۰، ۹۵۱، ۹۵۲، ۹۵۳، ۹۵۴، ۹۵۵، ۹۵۶، ۹۵۷، ۹۵۸، ۹۵۹، ۹۶۰، ۹۶۱، ۹۶۲، ۹۶۳، ۹۶۴، ۹۶۵، ۹۶۶، ۹۶۷، ۹۶۸، ۹۶۹، ۹۷۰، ۹۷۱، ۹۷۲، ۹۷۳، ۹۷۴، ۹۷۵، ۹۷۶، ۹۷۷، ۹۷۸، ۹۷۹، ۹۸۰، ۹۸۱، ۹۸۲، ۹۸۳، ۹۸۴، ۹۸۵، ۹۸۶، ۹۸۷، ۹۸۸، ۹۸۹، ۹۹۰، ۹۹۱، ۹۹۲، ۹۹۳، ۹۹۴، ۹۹۵، ۹۹۶، ۹۹۷، ۹۹۸، ۹۹۹، ۱۰۰۰، ۱۰۰۱، ۱۰۰۲، ۱۰۰۳، ۱۰۰۴، ۱۰۰۵، ۱۰۰۶، ۱۰۰۷، ۱۰۰۸، ۱۰۰۹، ۱۰۱۰، ۱۰۱۱، ۱۰۱۲، ۱۰۱۳، ۱۰۱۴، ۱۰۱۵، ۱۰۱۶، ۱۰۱۷، ۱۰۱۸، ۱۰۱۹، ۱۰۲۰، ۱۰۲۱، ۱۰۲۲، ۱۰۲۳، ۱۰۲۴، ۱۰۲۵، ۱۰۲۶، ۱۰۲۷، ۱۰۲۸، ۱۰۲۹، ۱۰۳۰، ۱۰۳۱، ۱۰۳۲، ۱۰۳۳، ۱۰۳۴، ۱۰۳۵، ۱۰۳۶، ۱۰۳۷، ۱۰۳۸، ۱۰۳۹، ۱۰۴۰، ۱۰۴۱، ۱۰۴۲، ۱۰۴۳، ۱۰۴۴، ۱۰۴۵، ۱۰۴۶، ۱۰۴۷، ۱۰۴۸، ۱۰۴۹، ۱۰۵۰، ۱۰۵۱، ۱۰۵۲، ۱۰۵۳، ۱۰۵۴، ۱۰۵۵، ۱۰۵۶، ۱۰۵۷، ۱۰۵۸، ۱۰۵۹، ۱۰۶۰، ۱۰۶۱، ۱۰۶۲، ۱۰۶۳، ۱۰۶۴، ۱۰۶۵، ۱۰۶۶، ۱۰۶۷، ۱۰۶۸، ۱۰۶۹، ۱۰۷۰، ۱۰۷۱، ۱۰۷۲، ۱۰۷۳، ۱۰۷۴، ۱۰۷۵، ۱۰۷۶، ۱۰۷۷، ۱۰۷۸، ۱۰۷۹، ۱۰۸۰، ۱۰۸۱، ۱۰۸۲، ۱۰۸۳، ۱۰۸۴، ۱۰۸۵، ۱۰۸۶، ۱۰۸۷، ۱۰۸۸، ۱۰۸۹، ۱۰۹۰، ۱۰۹۱، ۱۰۹۲، ۱۰۹۳، ۱۰۹۴، ۱۰۹۵، ۱۰۹۶، ۱۰۹۷، ۱۰۹۸، ۱۰۹۹، ۱۱۰۰، ۱۱۰۱، ۱۱۰۲، ۱۱۰۳، ۱۱۰۴، ۱۱۰۵، ۱۱۰۶، ۱۱۰۷، ۱۱۰۸، ۱۱۰۹، ۱۱۱۰، ۱۱۱۱، ۱۱۱۲، ۱۱۱۳، ۱۱۱۴، ۱۱۱۵، ۱۱۱۶، ۱۱۱۷، ۱۱۱۸، ۱۱۱۹، ۱۱۲۰، ۱۱۲۱، ۱۱۲۲، ۱۱۲۳، ۱۱۲۴، ۱۱۲۵، ۱۱۲۶، ۱۱۲۷، ۱۱۲۸، ۱۱۲۹، ۱۱۳۰، ۱۱۳۱، ۱۱۳۲، ۱۱۳۳، ۱۱۳۴، ۱۱۳۵، ۱۱۳۶، ۱۱۳۷، ۱۱۳۸، ۱۱۳۹، ۱۱۴۰، ۱۱۴۱، ۱۱۴۲، ۱۱۴۳، ۱۱۴۴، ۱۱۴۵، ۱۱۴۶، ۱۱۴۷، ۱۱۴۸، ۱۱۴۹، ۱۱۵۰، ۱۱۵۱، ۱۱۵۲، ۱۱۵۳، ۱۱۵۴، ۱۱۵۵، ۱۱۵۶، ۱۱۵۷، ۱۱۵۸، ۱۱۵۹، ۱۱۶۰، ۱۱۶۱، ۱۱۶۲، ۱۱۶۳، ۱۱۶۴، ۱۱۶۵، ۱۱۶۶، ۱۱۶۷، ۱۱۶۸